

Luthers samlede værker

Bogen

Luther, Martin: *Werke*. udg.. Weimar, 1883-89.

Af alle bibliotekets mange-bindsværker er Luthers Samlede Værker et af de største: 60 bind strækker de sig over, **mere end tre hyldemeter** fylder de. 73 tykke bind omfattede værket oprindeligt på skolen, men heraf er desværre et par stykker gået tabt gennem årene.

Værket er sandsynligvis anskaffet samtidig med, at det udkom i **1880'erne**. Spørger man, hvad skolen skulle med sådan et mastodont-værk, er svaret enkelt: Ud over naturligvis at være til rådighed på en skole, hvor **de fleste elever stilede mod en præsteuddannelse**, blev værket sandsynligvis også brugt af egnens præster og andre gejstlige. I mange år fungerede skolens bibliotek som en slags **stifts- eller provstibibliotek** (selv om Haderslev Stift først blev oprettet i **1923**). Selv i dag sker det, at folk uden for skolen beder om lov til at benytte værket, f.eks. i forbindelse med specialeskrivning på universitetet.

Som så ofte med klassiske storværker, der står som ubestridte autoriteter i den videnskabelige verden, er også Weimar-udgaven for længst digitaliseret er **tilgængelig på nettet** – klik f.eks. [her](#) – og sæt god tid af til projektet! Alene det første bind (der rummer **Luthers** berømte 95 teser, der udløste reformationen) er på "kun" 748 sider!

Weimar-udgaven af **Luthers** samlede værker, der påbegyndtes i **1883** i 400-året for **Luthers** fødsel, står i dag uden sammenligning som **den mest klassiske og mest autoritative udgave af Luthers samlede efterladenskaber**.

Forfatteren

Man har svært ved at fatte, at et enkelt menneske – **Martin Luther** – har tænkt og talt og skrevet så ubegribeligt meget, at det (incl. "det løse", f.eks. stikordsregistre og "det lærde apparat") fylder hele **121 bind, hvor hvert bind ligger på ca. 700-800 sider**. Så meget omfatter værket i dag. Weimar-udgaven var først tilendebragt i 2009.

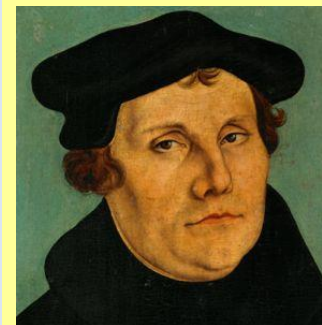
Normalt deler man Weimar-udgaven ind i fire hoveddele:

1. **Luthers** "bordtaler" (6 bind)
2. Den tyske bibel (15 bind)
3. **Luthers** breve (18 bind)
4. "Skrifter" (f.eks. salmer, forelæsninger, foredrag, i alt 72 bind)

Læser man om **Luther** i en af de utallige biografier, der gennem årene er skrevet om ham, er alle enige om hans **helt ekstreme flid**, til trods for at det såkaldt "almindelige", sociale liv, bestemt også fyldte meget: Samværet med konen, **Katharina Luther**, de mange børn, de fik sammen, familien, vennerne, bekendte fra ind- og udland (f.eks. fra Haderslev!) o.s.v. Han vendte sig skarpt mod, at han skulle være "noget særligt", og dog fik han næsten fra starten "kult"-status.

Hans **betydning for det moderne Europa og Nordamerika** kan i dag ikke overdrives. Den rækker langt ud over, hvad vi ville kalde det snævert teologiske og omfatter helt grundlæggende spørgsmål om menneskers forhold til hinanden, livets mening, samfundet og statsmagten, om kapitalisme og profit. Plus meget, meget mere.

Baggrunden

Den **31. oktober 2017** var det præcis 500 år siden, **Martin Luther** slog de berømte **95 teser** op på kirkedøren på domkirken i Wittenberg. Af samme grund vrimlede det i **2017** med bøger, artikler, foredrag og events

omkring **Martin Luther** og det, han stod for. Og af samme grund kan det også være noget nær omsonst på dette sted at skrive noget om, hvad der var **Luthers** og Reformationens baggrund.

Normalt sættes **Luther** i forbindelse med **individualismens fremvækst i Europa i renæssanceårene**. Hvert menneske stod personligt overfor Gud gennem troen på Hans nåde. Kirken, de gode gerninger, alt det "udvortes", havde ingen betydning for Guds tilgivelse for de ugerninger hvert menneske har begået, hvad enten det vil være ved dem eller ej – ud over at forkynde og formidle det kristne budskab, som det kommer til orde i Biblen og ikke mindst evangelierne om **Jesus Kristus**.

Reformationen førte til en splittelse af den kristne kirke i en katolsk og protestantisk del. Men selv i den katolske kirke satte en selvransagelse og reformationsproces igennem, så på mange måder kom den bevægelse, **Martin Luther** udløste, til at føre til en bred **genfødsel af hele den kristne religion**.